

2. Kaupunginhallitus

vaa äänestysaluejakoa varten 46 äänestysaluetta, joiden asukasluku ylittää 3 000 (28.9. 2646 §).

Seuraaville järjestöille ym. päätettiin eräillä ehdoilla luovuttaa vaalivälineistöä: Helsingin ev.lut. seurakunnille, Helsingin yli-

opiston ylioppilaskunnalle, Suomen Arkkitehtiliitolle, Svenska Finlands Folktingsfullmäktige'lle ja Vallilan ammattikoululle (yjsto 28.10. 7433 §, 7.10. 7232 §, 11.11. 7580 §, 16.9. 7043 §, 18.11. 7626 §).

2. Oikeudenhoito, järjestys- ja suojelutehtävät

Ns. vanhojen kaupunkien erityisrasitusten poistamiseen liittyvästä komiteatyöstä sisäasiainministeriö oli lähettänyt tiedonannon, jossa mainittiin mm., että valtioneuvosto asetti v. 1965 kaksi komiteaa tutkimaan ennen v. 1959 perustettujen kaupunkien erityisrasitusten poistamiseen liittyviä kysymyksiä. Komiteat olivat ottaneet nimekseen kaupunkituomioistuinkomitea ja kaupunkien erityisrasituskomitea.

Kaupunkituomioistuinkomitean tehtäväksi annettiin laatia ehdotukset raastuvanoikeuksien ja kaupungin syyttäjälaitoksen ylläpitämistä koskevien säännösten uudistamisesta ja ko. tehtävien uudelleen järjestämisestä siten, että pienten kaupunkien raastuvanoikeudet pyrittäisiin lakkauttamaan ja suurten kaupunkien raastuvanoikeudet ottamaan valtion ylläpitämiksi tuomioistuimiksi syyttäjiin. Kaupunkien erityisrasituskomitea määrättiin tekemään ehdotus myös muita kuin mainittuja asioita koskevien säännösten tarkistamisesta sekä ko. tehtävien hoitamisen uudelleen järjestelystä siten, että otettaisiin huomioon pyrkimys poistaa eri kuntamuotoihin kuuluvien kuntien asemassa vallitsevat lainsäädännölliset eroavaisuudet. Lisäksi komitean tuli tehdä ehdotus tuulaakimaksun kantamisoikeuden poistamisesta. Erityisrasituksiksi olisi katsottava kaupunkien velvollisuus ylläpitää raastuvanoikeutta, kaupungin syyttäjälaitosta, maistraattia, ulosottotointa, tullihuoneita ja kaupunginvankilaa sekä ottaa osaa poliisilaitoksen kustannuksiin.

Komitea oli suunnitellut tehtävien hoitamisen järjestämisen mm. siten, että oikeudenhoidon alalla valtion velvollisuudeksi tulisi huolehtia alioikeuksista myös vanhoissa kaupungeissa. Tällöin tulisi alioikeutena olemaan joko valtion ylläpitämä raastuvanoikeus tai sellainen kihlakunnanoikeus, jonka tuomiopiiriin pieni kaupunki voidaan yhdistää. Maistraatit ja järjestysoikeudet lakkautettaisiin. Kunnan viranomaisten hoidettavaksi jäisivät rakennustoimen valvontaan kuuluvat ja eräät muut tehtävät. Valtion viranomaisille siirrettävät maistraattien ja järjestysoikeuksien tehtävät annettaisiin lähinnä lääninhallitusten, nimismiesten, poliisiviranomaisten ja eräiden erityisviranomaisten hoidettaviksi. Suurimpiin kaupunkeihin oli kuitenkin tarkoitus perustaa valtion paikallishallintovirasto, jonka toimialueeseen voisi kuulua myös muita kuntia. Tämä virasto voitaisiin perustaa myös muuhunkin kuin vanhaan kaupunkiin. Ulosottotoimen tehtävät tulisivat paikallishallintoviraston hoidettaviksi viraston hallintoalueella. Muussa tapauksessa ulosotonhaltijan tehtävät hoitaisi lääninhallitus ja ulosottomiehen tehtävät nimismies. Lisäksi suunniteltiin lakkautettavaksi kaupunkien velvollisuus ottaa osaa poliisilaitoksen kustannuksiin sekä hankkia ja ylläpitää tullihuoneita. Toimenpiteistä aiheutuva taloudellinen rasitus samoin kuin eräät huonetilojen ylläpitämiseen liittyvät velvollisuudet suunniteltiin asteittain siirrettäväksi kaupungeilta valtiolle. Tuulaakimaksun kantamisoikeus olisi lakkautettava

välittömästi, mutta kaupungeille näistä maksuista kertyvät tulot tulisi ottaa huomioon valtion ja kaupungin välisiä kustannuksia selvitettyä. Komiteat olivat ehdotuksissaan pyrkineet siihen, että kaupunkien ao. viranhaltijain siirtyminen valtion palvelukseen tapahtuisi joustavasti sekä siihen, että siirtyvien viranhaltijain eläke-, ikälisä- ja vuosilomaoikeus tulisi turvatuksi (2.3. 618 §).

Maistraatin kaksi avoimena olevaa kaupunginpalvelijan virkaa päätettiin jättää vakinaisesti täyttämättä kauintaan v:n 1971 loppuun saakka (30.11. 3367 §).

Rakennustarkastusviraston tekemässä esityksessä tarkoitettuihin, 1.1.1971 lukien perustettuihin kahteen rakennusmestarin ja kolmeen toimistoapulaisen virkaan oikeutettiin maistraatti ottamaan virkoja haettavaksi julistamatta tehtäviä nykyisin hoitavat tp. viranhaltijat tavanmukaisilla ehdoilla. Viraston 31. pl:aan kuuluva tarkastusinsinöörin virka ja 27. pl:aan kuuluvat kaksi insinöörin virkaa päätettiin julistaa haettaviksi erilliskuulutuksin ja hakijain omin palkkavaatimuksin (22.6. 1826 §, 28.12. 3675 §).

Eräät rakennustarkastusviraston viranhaltijat oikeutettiin käyttämään vuokra-autoa virka-ajoihin toistaiseksi ja kauintaan siksi ajaksi, kun he hoitavat nykyisiä virkojaan, kuitenkin kauintaan viisi vuotta, kaupunginhallituksen v. 1964 päättämällä ehdoilla (yjsto 11.3. 5593 §).

Rakennustarkastusviraston kansliaosasto oikeutettiin pitämään 150 mk:n suuruista käteiskassaa siten, että osa summasta luovutetaan viraston arkiston alakassaksi (yjsto 9.12. 7790 §).

Viraston tarkastustoimikunnan ja julkisivutoimikunnan jäsenten palkkiot saatiin suorittaa viraston määrärahoista Palkkiot. Rakennusjärjestyksen uudistamiskomiteaa kehoitettiin tutkimaan kysymystä em. toimikuntien kokouksiin osallistuvien virkamiesjäsenten kokouspalkkioista (yjsto 11.11. 7610 §).

Kaupunginvaltuusto päätti v. 1969 *rakennusjärjestyksen muuttamisesta ja täydentämisestä*. Toimistopäällikkö Heikki Kerttula oli hakenut sisäasiainministeriöltä muutosta tähän päätökseen rakennusjärjestyksen 31 §:n 1 mom:n osalta, joka koski kellaritilan rakentamista ainoastaan rakennuksen alle. Valittaja katsoi, että em. rakennusjärjestyksen muutoksella tarpeettomasti rajoitetaan tontin järjestelmällistä ja tehokasta hyväksikäyttöä. Kun muutos täten loukkaa kaikkien tontinomistajien oikeutta, oli valittaja pyytänyt valtuuston päätöksen kumoamista ja kaupungin velvoittamista korvaamaan valituksesta aiheutuneet kulut. Lääninhallitus oli ministeriölle antamassaan lausunnossa ilmoittanut pitävänsä valitusta aiheettomana, koska asemakaavaan otettavilla määräyksillä voitiin myöntää oikeus rakentaa pihamaan alle kellari- tai jotain muuta tilaa silloin, kun se katsottiin tarkoituksenmukaiseksi. Rakennustarkastusvirasto totesi, että rakennusjärjestyksen 31 §:n 1 mom:n aikaisemman sanamuodon mukaan saatiin kellaritilaa rakentaa paitsi rakennuksen myös pihamaan alle sellaiseen paikkaan, jota ei ole määrätty istutettavaksi. Virasto yhtyi lääninhallituksen lausuntoon ja totesi, että tontille rakentamista koskevat määräykset sisältyvät pääosiltaan asemakaavaan, jonka laatimisen yhteydessä tutkitaan rakentamisen tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus. Rakennusjärjestyksen määräykset ovat asemakaavaan nähden toissijaisia, koska rakennusasetuksen 17 §:n mukaan rakennusjärjestyksessä olevia säännöksiä on noudatettava, ellei asemakaavassa, rakennuskaavassa tai yleiskaavassa ole toisin määrätty. Rakennusjärjestyksen muutos tekee myös mahdolliseksi rakentaa kellaritiloja istutusten alle. Virasto katsoi, ettei valituksen tulisi antaa aihetta rakennusjärjestyksen muutoksen hyväksymättä jättämiseen. Kaupunginhallitus päätti ministeriölle annettavassa lausunnossaan esittää valituksen lääninhallituksen ja rakennus-

2. Kaupunginhallitus

tarkastusviraston lausunnoista ilmenevillä perusteilla hylättäväksi (16.2. 479 §).

Rakennusvalvontamaksujen palauttamista varten yleisjaosto myönsi yht. 5 665 mk (yjsto 7.1. 5062 §, 28.1. 5237 §, 18.2. 5419 §, 24.3. 5694 §, 20.5. 6230 §, 14.10. 7327 §).

Ulosottovirasto. Vuositilintarkastajat olivat v:ien 1960 ja 1963 kertomuksissaan kiinnittäneet huomiota ulosottoviraston virkasivutulojen jakautumiseen ja niiden suuruuteen ja revisiovirasto oli v:n 1966 kertomuksessaan esittänyt kaupunginhallitukselle virkasivutuloja saavien viranhaltijoiden palkkausjärjestelmän muuttamista. Kaupunginhallitus esitti samana vuonna Kaupunkiliitolle, että asiassa ryhdyttäisiin revisioviraston esitysten mukaisiin toimenpiteisiin. Käsitellessään virkasivutulokomitean mietintöä kaupunginhallitus päätti lisäksi v. 1967 antaa järjestelytoimiston tehtäväksi selvittää, oliko ulosottoviraston virkasivutuloja saavien viranhaltijoiden ulosottoasioiden käsittelykustannuksista maksama osuus oikeassa suhteessa siihen, mitä kaupunki näistä kustannuksista joutuu suorittamaan. Järjestelytoimisto totesi, että kysymystä siitä, osallistuvatko ko. viranhaltijat riittävässä määrin ulosottoasioiden käsittelykustannuksiin, ei voida selvittää ulosottoasioiden käsittelytyöhön kohdistuvan tutkimuksen perusteella. vaan asia olisi hoidettava kaupungin ja ao, viranhaltijain kesken sopimusteitse. Palkkalautakunta katsoi, että olisi lähinnä tutkittava, mitä kuluja ja kustannuksia voimassa olevien säännösten mukaan on tarkoitettu korvattavaksi niillä lunastuksilla ja toimituspalkkioilla, joita peritään eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista annetun lain ja asetuksen perusteella. Lisäksi olisi selvitettävä, kuinka näitä määräyksiä voidaan soveltaa niihin ulosottoviraston viranhaltijoihin, joilla on oikeus saada em. lunastuksia ja toimitusmaksuja. Asiamiestoimisto totesi, että koska kaupunki lain mukaan oli velvollinen ylläpitämään ulosottovirastoa ja

koska viraston eräillä viranhaltijoilla oli laissa säädetty oikeus periä virkatoimistaan lunastusmaksuja ja toimituspalkkioita, olisi vaikeata johtosääntöjä muuttamalla määrätä, että osa näistä virkasivutuloista on käytettävä toimistohenkilökunnan palkkaukseen ja toimistokulujen maksamiseen. Ulosottoviraston virkasivutuloja saavien viranhaltijoiden kanssa olisi pyrittävä pääsemään sopimukseen asiasta. Henkilöasioita ja sosiaalitoimintaa johtava apulaiskaupunginjohtaja oli sitä mieltä, että ainoa tapa asian korjaamiseksi olisi lainsäädännön muuttaminen. Kaupunginhallitus päätti Suomen Kaupunkiliitolle lähetettävällä kirjeellä kiirehtiä kaupunginhallituksen v. 1966 liitolle tekemän esityksen käsittelyä (24.8. 2301 §).

Kaupunginhallitus päätti, että

1) ulosottoviraston viranhaltijain toimitusmatkakulujen perimisestä maksuvelvollisilta luovutaan 1.1.1971 lukien ja että

2) sanottujen kulujen korvaukset suoritetaan kaupungin varoista hyväksytyjen ajokirjamerkintöjen perusteella samasta ajankohdasta lukien (28.9. 2686 §).

Kaupunginvoutien virkasivutuloistaan korvaamia palkkakustannuksia koskeva ilmoitus merkittiin tiedoksi (yjsto 25.2. 5478 §).

Raastuvanoikeuden avoinna oleva rikosasiainnotaarin virka päätettiin jättää vakinaisesti täyttämättä toistaiseksi, kuitenkin kauintaan raastuvanoikeuden uudelleen järjestelyn toteuttamiseen saakka (19.10. 2913 §).

Kaupunginviskaalinviraston 1.5. avoimeksi tullut 8. pl:n toimistoapulaisen virka päätettiin jättää vakinaisesti täyttämättä kauintaan 30.9.1970 saakka (11.5. 1346 §).

Poliisilaitos. Matkailuneuvottelukunta ja satamalautakunta olivat tehneet esityksen puistojen järjestyksen ja valvonnan sekä satamien turvallisuuden tehostamisesta. Kaupunginhallitus päätti

1) kiinnittää sisäasiainministeriön huomiota siihen, että järjestyshäiriöitä samoin kuin alkoholin nauttimista ja muutakin häiriön-

ja haitantekoa julkisilla paikoilla on ensisijaisesti säädeltävä poliisitoimin sekä että poliisiviranomaisille suodaan tarvittavat käytännölliset edellytykset riittävän valvonnan toteuttamiseksi,

2) esittää Helsingin poliisilaitokselle, että se käytettävissään olevien mahdollisuuksien puitteissa tehostaisi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä puistoissa, satama-alueilla ja kaupungin muilla yleisillä paikoilla ja tässä tarkoituksessa harkitsisi satamalautakunnan 23.2.1970 tekemässä esityksessä tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä,

että se yhteistoiminnassa ulosottoviraston ja raastuvanoikeuden kanssa kiireellisesti ryhtyisi tehokkaisiin toimenpiteisiin häiriönteon ja epäjärjestyksen aiheuttamisen johdosta määrättyjen sakkojen perimiseksi tarvittaessa muuntorangaistuksen avulla sekä

että se yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa pyrkisi nykyistä tehokkaampiin toimenpiteisiin yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tehostamiseksi sekä alkoholistien ja irtolaisten saattamiseksi asianmukaiseen hoitoon,

3) tehdä sosiaali- ja terveystieteille esityksen

nykyistä tehokkaampiin toimenpiteisiin kiireelliseksi ryhtymiseksi kaupassa olevan voimakkaan T-spriin saattamiseksi sellaiseksi, ettei sitä voida käyttää juopumistarkoituksiin, ja myynnin valvomiseksi, mikäli sanotun aineen vähittäismyynnistä ei voida kokonaan luopua, samoin kuin

sellaisen komitean tai toimikunnan kiireelliseksi asettamiseksi, joka selvittäisi päihdyttävien aineiden, erityisesti korvikeaineiden väärinkäytön perussyyt ja tekisi kiireellisesti esityksen tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä ja

4) tehdä sosiaalihuoltokunnalle esityksen

kiireellisiin toimenpiteisiin ryhtymiseksi huoltolapaikkojen lisäämiseksi siten, että huoltolahoidon tarpeessa olevat alkoholistit viipymättä voidaan toimittaa huoltolaho-

toon samoin kuin tehokkaan jälkihoidon järjestämiseksi siten, että samalla kiinnitetään huomiota huoltoloista kotiutettavien työllistämiseen välittömästi huoltolahoidon jälkeen, ja

riittävän tehokkaan valvonnan järjestämiseksi, että muutkin kunnat huolehtivat asunnottomista alkoholisteistaan samoin kuin heidän saattamisestaan tarvittavaan hoitoon.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa a) kiinteistölautakuntaa yhteistoiminnassa huoltolautakunnan ja kaupunginhallituksen 17.3.1969 asettaman majoituskomitean kanssa laatimaan selvityksen ja sen perusteella tekemään kaupunginhallitukselle 30.8.1970 mennessä esityksen alkoholisteille tarkoitettujen kahden uuden n. 100 hoitopaikkaa käsittävän ensisuojan avaamiseksi ensi tilassa siten, että toinen sijoitettaisiin itäisiin ja toinen läntisiin kaupunginosiin, mikäli mahdollista jo valmiina oleviin, tarkoitukseen soveltuviin rakennuksiin,

b) kaupunkisuunnittelulautakuntaa kiirehtimään asemakaavasuunnitelman valmistamista Viikinmäestä, Vanhan Porvoontien ja Lahden moottoritien väliseltä alueelta, Helsingin uudet asuntolat Oy:lle miesten asuntolan rakentamista varten 30.3.1967 varatun tonttialueen osalta,

c) huoltolautakuntaa kiirehtimään yksityiskohtaisen suunnitelman laatimista yksinäisten miesten asuntoloiden rakentamiseksi kaupunginhallituksen 19.1.1970 ja 23.2.1970 tekemillä päätöksillä Helsingin uudet asuntolat Oy:lle Pitäjänmäeltä ja Suomen Pelastusarmeijan Säätiölle Vallilasta varattujen tonttialueiden osalta,

d) huoltolautakuntaa yhteistoiminnassa työvoimaviranomaisten kanssa ryhtymään käytettävissä oleviin toimenpiteisiin erityisesti alkoholistihuoltoloista vapautuneiden ja muiden alkoholistien sijoittamiseksi ansiotyöhön ja mikäli tähän ei ole mahdollisuuksia, laatimaan kaupunginhallitukselle yksityiskohtaisen ehdotuksen kustannusarvioineen heidän työllistämistään ja

2. Kaupunginhallitus

e) huoltolautakuntaa yhteistoiminnassa sosiaalihuollon kanssa harkitsemaan, millä muilla toimenpiteillä nimenomaan korvikeaineiden väärinkäyttäjien hoito ja huolto on järjestettävä sekä tarvittaessa tekemään asiasta esityksen kaupunginhallitukselle (8.6. 1683 §).

Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa lääninhallitukselle annettavassa lausunnossaan puoltavansa sellaisenaan poliisilaitoksen esitystä 387 uuden toimen perustamisesta laitokseen (19.5. 1388 §).

Yleisjaosto hyväksyi v. 1969 maksetuista ennakoista tilitysten mukaisesti 21 450 mk kaluston kunnossapitoa ja perushankintoja varten (yjsto 4.2. 5262 §). Samaten yleisjaosto hyväksyi v. 1970 maksetuista ennakoista tilityksen mukaisesti 19 000 mk kaluston kunnossapitoa ja perushankintoja varten. Loppuosa määrärahasta, 19 000 mk, maksetaan ennakkona myöhemmin tehtävää tilitystä vastaan (yjsto 21.10. 7346 §). Edelleen yleisjaosto hyväksyi virkamieslipun hankkimisesta aiheutuneen 374 mk menon suorittamisen tarverahoista (yjsto 15.4. 5852 §).

Rahatoimistoa kehoitettiin suorittamaan 31.7. mennessä 12 033 810 mk lääninkonttoriin kertomusvuoden talousarvion ao. määrärahoista kaupungin osuutena poliisilaitoksen v:n 1969 ylläpitokustannuksista (8.6. 1679 §).

Poliisilaitokselle päätettiin ilmoittaa, ettei Kaupungintalon väliaikaisen ruokalan tullessa v. 1971 täyteen käyttöön kaupungilla ollut mahdollisuuksia järjestää poliisilaitoksen henkilökunnan ruokailua Kaupungintalossa (21.12. 3539 §).

Yleisjaosto vahvisti pidätettyjen huoltoa koskevan tilityksen loppusummaksi 39 995 mk ja uimalippujen osalta 950 mk:ksi. Sanotut määrät saatiin suorittaa ao. tileiltä. Pidätettyjen huoltoon merkityn määrärahan loppuosa, 38 720 mk, päätettiin suorittaa ennakkona poliisilaitoksen toimesta myöhem-

min tehtävää tilitystä vastaan (yjsto 9.12. 7792 §).

Siivooja Toini Hedman vapautettiin korvaamasta kaupungille poliisilaitoksen rikososaston huoneistossa aiheuttamastaan tulipalosta koituneet 560 mk:n suuruiset vahingot tavanomaisilla ehdoilla (yjsto 4.2. 5285 §).

KRIM-Helsinki -nimiselle yhdistykselle päätettiin myöntää 1 000 mk:n suuruinen avustus (19.10. 2884 §).

Asutuslautakunta. Vuokra-alueiden järjestelytoimituksissa uskottuina miehinä olleille asutuslautakunnan jäsenille suoritettiin kaupunginhallituksen v. 1964 tekemässä päätöksessä tarkoitettuina palkkioina yht. 1 508 mk (yjsto 7.1. 5047 §, 8.4. 5804 §, 10.6. 6410 §, 23.9. 7130 §).

Suojelutoiminta koskevat asiat

Palolaitos. Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi v. 1962 asettamansa palolaitoksen sääntökomitean 29.5.1967 päivätyn mietinnön ja kehottaa palolautakuntaa yhdessä palopäällikön kanssa

1) ryhtymään valmistelemaan palolautakunnan ja palolaitoksen johtosääntöjen uudistamista huomioon ottaen Suomen Kaupunkiliiton uudet mallijohtosäännöt,

2) tutkimaan sisäpalvelussäännön uudistamisen tarvetta tai sen tilalle ehkä vahvistettavan muun sitä vastaavan säännön aikaansaamista,

3) harkitsemaan ryhtymistä tarpeellisiin uudisrakennustöihin, joita sääntökomiteakin on käsitellyt, kuitenkin kehityksen vaatimat muutokset huomioon ottaen,

4) tutkimaan mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat virkojen muutokset ja palkkausten tarkistukset,

5) tutkimaan henkilöstön tarpeen muuttuneiden olosuhteiden pohjalta sekä

6) tutkimaan asialliset rationalisointitoimenpiteet ja

7) tekemään asian johdosta aikanaan ehkä tarpeelliset esitykset (11.5. 1928 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi täytäntöön-pantavaksi palolautakunnan 25.8. tekemän päätöksen toimikunnan asettamisesta tutki-maan sääntökomitean mietintöä (31.8. 2321 §).

Kaupunginhallitus päätti kumota palo-lautakunnan 4.9. ja 22.9. tekemät päätökset, jotka koskivat palopäällikön viran hakijoita annettuja lausuntoja, sekä kehottaa lautakuntaa käsittelemään asian kunnallislain mukaisessa järjestyksessä. Palopäällikön virka oli julistettu haettavaksi erilliskuluksi (15.6. 1748 §, 9.11. 3092 §, 16.11. 3162 §).

Kaupunginhallitus päätti kumota palo-lautakunnan 3.2. tekemän päätöksen ruiskumestari Leo Mäkisen oikeuttamisesta asumaan omassa osakehuoneistossaan virka-asunnon sijasta ja kehottaa lautakuntaa saattamaan asian luontoissuorituslainsäädännön mukaisesti palkkalautakunnan ratkaistavaksi (9.2. 377 §, 27.4. 1190 §).

Kaupunginhallitus asetti 1.12.1969 toimi-kunnan tekemään lopullisen ehdotuksen palopäällystön työajoista ottamalla huomioon mm. Kaupunkiliiton suosituksen työajoista. Toimikunnan ehdotus rakentui 63 tunnin viikkotyöaikaan ja siihen, että 1. ja 2. päivystykset muuttuisivat kaikki 1. päivystykseksi. Järjestely edellytti viiden palomestarin käyttämistä päivystykseen sekä lisäksi yhden muun henkilön käyttämistä määräväläin tähän tarkoitukseen. Koska laitoksessa oli vain neljä palomestarin virkaa, ehdotti toimikunta yhden tp. palomestarin viran perustamista laitokseen. Kaupunginhallitus päätti,

1) että palomestarien palvelusaika määrätään palolautakunnan 20.4.1970 tekemän esityksen mukaisesti ja on palvelusjakso vuorokausi (24 t) työtä, vuorokausi (24 t) vapaata, vuorokausi (24 t) työtä, kaksi vuorokautta (48 t) vapaata, vuorokausi (24 t) työtä, kaksi vuorokautta (48 t) vapaata,

2) että päivystykseen käytetään viittä palomestaria tai vastaavaa ja niinä päivinä, joka kahdeksas, jolloin päivystäjiä on vain yksi viidestä, toimii toisena päivystäjänä joko apulaispalopäällikkö, apulaispalomestari tai ruiskumestari, joka täyttää palolain edellytykset päällystövirkaan,

3) että kaikki palvelusvuorot lasketaan samanarvoisiksi, mikä edellyttää ryhtymään palvelukseen johtosäännön määräämällä päivystystavalla,

4) että palolautakunta oikeutetaan 1.6. 1970 alkaen perustamaan tp. 23. pl:aan kuuluva palomestarin virka, joka täytetään asianomaisessa järjestyksessä,

5) että ilta- ja yötyön lisien suhteen noudatetaan Kaupunkiliiton suositusta sekä

6) että ao. määrärahoista myönnetään tp. palomestarin palkkaamiseen 10 469 mk (19.5. 1411 §).

Kaupunginhallitus oikeutti kohtuussyistä palokersantit Kalevi Laakson, Paul Lassilan, Lauri Liljan, Osmo Nurmion ja Jouko Järvisen saamaan peruspalkan ja ikälisät ajoilta 23.2.—6.6. ja 24.8.—29.12.1970, jolloin he ovat oppilaina Valtion palo-opistossa, sekä harjoitteluajalta 15.6.—14.8. sillä ehdolla, että he suorittavat hyväksytysti tarkoitetun oppimäärän ja sitoutuvat opintojen jälkeen olemaan kaupungin palveluksessa vähintään 3 v tai sitä ennen omasta aloitteestaan erotessaan suorittamaan takaisin opintoaikojen osalta saadut palkkaedut. Palolautakuntaa kehoitettiin komentamaan mainitut palokersantit em. koulutukseen ilman matka- ja päivärahoja sekä ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin laitoksen henkilökunnan koulutusedellytysten ja -ehtojen määrittelemiseksi niin, ettei vastaisuudessa enää ilmaannu mahdollisesti tarpeetonta koulutusta (22.6. 1847 §).

Hyväksytyen sukeltajakoulutuksen suorittaneille palolaitoksen viranhaltijoille maksettavia sukellusrahoja päätettiin korottaa 1.7. 1970 lukien niiltä päiviltä, jolloin he joutuivat pelastustöiden vuoksi suorittamaan su-

2. Kaupunginhallitus

kelluksia, sukellusten tapahtuessa 0—10 m:n syvyyteen 22.15 mk:ksi, sukellusten tapahtuessa yli 10 m:n syvyyteen 31.10 mk:ksi sekä niiltä päiviltä, jolloin heillä on sukellusharjoituksia, sukellusta suorittavan harjoituksen johtajan ja kouluttajan osalta 15.60 mk:ksi ja muiden sukellusta suorittavien osalta 7.80 mk:ksi (8.6. 1694 §).

Kaupunginhallitus oikeutti asiamiestoimiston luopumaan enemmistä perimistömenpiteistä poistoluettelossa n:o 24/1968 ja 26/1969 mainittujen vielä perimättä olevien palolaitoksen saatavien osalta (16.11. 3148 §).

Palolaitokseen päätettiin hankkia 17.6. päivätyn esityksen mukainen öljynpoistolaite kalustomäärärahoja käyttäen ja niitä tarvittaessa ylittäen (29.6. 1913 §).

Yleisjaosto oikeutti palolautakunnan poistamaan esittämänsä käyttökeltottomat irtaimisto- ja käyttöesineet kalustokirjanpidosta joko lahjoittamalla ne kaupungin kesäsiirtoloihin tai hyväntekeväisyysjärjestöille, antamalla kouluille havainto- ja opetusvälineiksi, siirtämään palomuseoon, myymään romuna tai kilottain lumpuna ja hävittämään myytäväksi kelpaamattomat esineet (yjsto 18.3. 5626 §).

Väestönsuojien kunnan tarkastaminen, ks. s. 168.

Kaupunginhallitus kehotti v. 1969 asiamiestoimistoa hakemaan muutosta korkeimmassa oikeudessa hovioikeuden 31.5.1969 (ks. s. 185) antamaan tuomioon, joka koski Hämeentien hallin tulipaloa. Korkein oikeus katsoi 9.2.1970 antamassaan tuomiossa, koska Helsingin kaupunki palolaitoksen ylläpitäjänä on vastuussa alempien oikeuksien toteaman palolaitoksen viranhaltijan virka-tehtävän laiminlyönnin johdosta asianosaisille tulipalossa aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta, ettei ollut esitetty syytä muuttaa hovioikeuden tuomion lopputulosta, joka jäi pysyväksi. Kaupunginhallitus päätti merkitä korkeimman oikeuden tuomion tiedoksi sekä kehottaa rahatoimistoa suorittamaan ao. korvauksensaajille määrätty korvaukset

kiinteistöjen pääluokkaan kuuluvista kaupunginhallituksen käyttövaroista (11.5. 1330 §).

Eräät palolaitoksen viranhaltijat vapautettiin suorittamasta heille yhteenajojen johdosta tuomittuja korvauksia ehdolla, että he suorittavat kaupungille heille määrätyn omavastuuosuuden.

Helsingin Palomiesyhdistykselle myönnettiin 1 250 mk:n avustus yhdistyksen jäsenten osallistumisesta palomiesten pohjoismaisille opintopäiville aiheutuvia kustannuksia varten sekä 400 mk Helsingin palolaitoksen esimiehet -yhdistyksen edustajan lähettämistä varten palomiesten pohjoismaisille opintopäiville Göteborgiin (yjsto 4.3. 5507 §, 22.4. 5940 §).

Vapaaehtoisten palokuntien kilpailutoiminnan tukemista varten myönnettiin 1 300 mk (yjsto 24.6. 6514 §).

Suomen Palontorjuntaliiton 140 mk:n suuruisen lasku kahvitarjoilun järjestämisestä Suomen Palopäälystöliiton II-jaoston jäsenille hyväksyttiin maksettavaksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista (yjsto 16.12. 7897 §).

Palavia nesteitä koskeva lainsäädäntö. Kaupunginhallitus pyysi v. 1964 Kaupunkiliittoa ryhtymään toimenpiteisiin, että palavia nesteitä koskevassa lainsäädännössä varattaisiin kunnallisille viranomaisille mahdollisuus antaa paikallisten olosuhteiden vaatimia yksityiskohtaisia määräyksiä asiasta. Kaupunkiliiton toimiston ilmoituksen mukaan asiaa on hyvin pitkään tutkinut valtion asettama toimikunta, jonka työ vieläkin on kesken. Kaupungin tekemä esitys on aikoinaan saatettu toimikunnan käsiteltäväksi eikä asiassa toistaiseksi ollut aihetta ryhtyä muihin toimenpiteisiin. Kirje merkittiin tiedoksi ja lähetettiin myös palolautakunnalle (7.9. 2448 §).

Nuohoustoimi. Palolautakunnan asettama nuohoustoimen järjestelyä tutkiva komitea oli esittänyt lautakunnan hyväksyttäväksi piirinuohoojien kanssa tehtävän nuohous-

sopimusehdotuksen, jonka lautakunta oli hyväksynyt 26.11.1968 (ks. s. 147). Samalla lautakunta oli päättänyt esittää, että valtuusto kumoaisi v. 1966 tekemänsä päätöksen nuohoustoimen johtosäännön hyväksymisestä, sillä nuohoustoimi järjestetään kaupungissa palolautakunnan ja piirinuohoojan kesken tehtävän nuohoussopimuksen mukaisesti. Lautakunnan päätöksestä olivat eräät henkilöt valittaneet kaupunginhallitukselle, joka hylkäsi valituksen. Lääninhallitus, jonne asia oli saatettu, kumosi 8.5.1970 kaupunginhallituksen päätöksen, koska lautakunnan päätös tehdä kaupunginhallituksen kautta valtuustolle esitys em. johtosäännön kumoamisesta on luonteeltaan yksinomaan valmistelua, josta kunnallislain 175 §:n 2 mom:n ja 179 §:n säännösten mukaan ei ole lupa valittaa. Nuohoussopimuksen hyväksymistä koskevalta osalta lääninhallitus hylkäsi valitukset, koska Helsingin kaupungin piirinuohoojat ovat itsenäisiä elinkeinoharjoittajia ja lautakunnan päätös hyväksyä ehdotus nuohoussopimukseksi sisälsi ainoastaan yksityisoikeudellisen sopimuksen ehtojen hyväksymisen palolautakunnan taholta, joten lautakunnan ja kaupunginhallituksen päätökset eivät loukkaa valittajien oikeuksia. Korkeimmalle hallinto-oikeudelle asiasta antamassaan selityksessä yleisjaosto päätti kaupungin taholta aikaisemmin esitettyyn viitaten esittää, että valitus muiden valittajien osalta hylättäisiin, paitsi että se valittajien Ruotsalaisen ja Halmeen osalta jätettäisiin tutkittavaksi ottamatta. Päätös alistettiin kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi (15.6. 1781 §, yjsto 22.7. 6722 §).

Väestönsuojelu. Väestönsuojelulautakunnan puh.joht. Nils Elfvingille ja jäsenelle Matti Melalle päätettiin suorittaa palkkioina Suomen Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piirissä sekä Helsingin väestönsuojeluyhdistyksessä suoritetuista tarkastuksista vastaavasti 72 mk ja 54 mk (yjsto 19.8. 6868 §).

Korttelin n:o 43062 tontilla n:o 1 (Sorvaajankatu 16) sijaitseva ent. elintarvikekeskuksen juurikasvivarasto päätettiin siirtää väestönsuojelulautakunnan hallintoon 1 169 569 mk:n suuruisesta pääoma-arvosta (2.3. 652 §).

Väestönsuojelutoimiston koneenhoitajan virka päätettiin toistaiseksi jättää täyttämättä. Väestönsuojelulautakunnalle päätettiin samalla ilmoittaa, että sen omassa toimivallassa oli työsuhteisen henkilökunnan palkkaaminen (20.4. 1130 §).

Väestönsuojelulautakunta oli pyytänyt kaupunginhallitusta esittämään sisäasiainministeriön väestönsuojeluasiain osastolle rakennusteknillisen ja lujuusvaatimustutkimuksen suorittamista talokohtaisten väestönsuojien suojahuonealojen enimmäiskoon suurentamiseksi ja muiden rauhanajan käyttöä edistävien seikkojen huomioon ottamiseksi. Kaupunginhallitus päätti tehdä ministeriölle lautakunnan 17.2. päivätyssä kirjeessä tarkoitetun esityksen (2.3. 637 §).

Väestönsuojelulautakunta joutui tekemään aloitteita ja antamaan lausuntoja uusien asutusalueiden ja saneerattavien alueiden väestönsuojakysymyksistä. Tällöin oli harkittava, ratkaistaanko suojatilan tarve rakentaen talokohtaiset väestönsuojat vai alueen yhteinen kalliosuoja. Kun näiden rakentamisesta ei ollut käytettävissä riittävästi tietoja, ehdotti lautakunta suoritettavaksi talokohtaisia väestönsuojia ja kalliosuojia koskevan vertailevan edullisuustutkimuksen. Tutkimuksen suorittamiseksi olisi nimettävä toimikunta, jossa olisi edustettuina ainakin rakennustekniikan, kaupunkisuunnittelun, asuntotuotannon ja väestönsuojelun asiantuntijoita ja joka tarvittaessa saisi käyttää myös ulkopuolista tutkijavoimaa. Yleisten töiden lautakunta puolsi väestönsuojelulautakunnan esitystä tutkimuksen suorittamisesta. Kaupunginhallitus päätti kehottaa väestönsuojelulautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin ko. tutkimuksen suorittamiseksi sekä rakennusvirastoa, kaupunkisuunnitte-

2. Kaupunginhallitus

luvirastoa ja asuntotuotantotoimistoa nimeämään edustajansa yhdessä väestönsuojelutoimiston kanssa muodostettavaan, työtä valvovaan toimikuntaan, joka oikeutettiin huolehtimaan tutkimuksen suorittamisesta joko kaupungin palveluksessa olevia hyväksi käyttäen tai tilaamaan tutkimus ulkopuolisilta tehtäväksi toimikunnan valvonnan alaisena. Toimikunta oikeutettiin valitsemaan puheenjohtaja ja sihteeri sekä kuulemaan asiantuntijoita. Väestönsuojelulautakuntaa kehoitettiin aikanaan tekemään esitys tarvittavasta määrärahasta (24.8. 2269 §).

Väestönsuojien kunnossapidon tarkastus päätettiin antaa palolaitoksen tehtäväksi sillä ehdolla,

että väestönsuojelutoimisto selvittää minikäläisin vuosivälein, 3—5 v, tarkastukset suoritetaan,

että toimisto antaa nyt olemassa olevista suojista tarkan luettelon, ja mikäli uusia suojia rakennetaan, ilmoittaa niistä palolaitokselle,

että väestönsuojelutoimisto selvittää, mihin seikkoihin tarkastuksessa on kiinnitettävä huomiota, ja antamissaan luetteloissa selvittää, mihin rauhanaikaiseen käyttöön suoja on hyväksytty sekä

että toimisto toimittaa palolaitokselle erilliset tarkastuspöytäkirjakaavakkeet, mikäli sellaiset katsotaan tarpeellisiksi (16.3. 775 §).

Eduskunnan väestönsuojatoimikunnalle päätettiin ilmoittaa,

että kaupunki liittyy eduskuntatalon kalliosuojarakennushankkeeseen 600 m²:n suoja- huone- ja vastaavin aputilaosuuksin,

että konehuone- ja muita aputiloja olisi yhdistettävä mahdollisimman paljon kustannusten supistamiseksi,

että ajotunneli- ja kulkutie suojaan olisi rakennettava Mannerheimintien alitse, mikäli se suinkin olisi mahdollista ja

että kaupunki osallistuu suojan rakentamiskustannuksiin oman suojatilaosuutensa koon ja rakenteen mukaisessa suhteessa (22.6. 1843 §).

Kaupunginhallitus oikeutti väestönsuojelulautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvioon väestönsuojien perusparannustöitä varten merkittynä määrärahoja lautakunnan 27.1.1970 päivätyn esityksen mukaisesti (9.2. 400 §).

Lisäksi kaupunginhallitus myönsi v:n 1969 ja 1970 talousarvioiden pääomamenoihin merkityistä ao. määrärahoista 42 797 mk Erottajan kalliosuojan rakennustöitä varten (12.1. 91 §); 3 400 000 mk Erottajan—Korkeavuorenkadun kalliosuojan rakennustyön jatkamiseen ja väestönsuojien suunnitteluun 100 000 mk, sekä työllisyyden turvaamiseen pääomamenoihin merkityistä määrärahoista 1 600 000 mk Erottajan—Korkeavuorenkadun kalliosuojan rakennustyöhön, 400 000 mk Kontulan kalliosuojan louhintatyöhön ja 600 000 mk Dagmarinkadun kalliosuojan louhintatyön aloittamiseen (16.2. 457 §); pääomamenoihin kuuluvista kaupunginhallituksen käyttövaroista 6 500 mk lisätöiden suorittamiseksi Vesalan kalliosuojoissa (21.12. 3563a §). Työt oli pyrittävä suorittamaan siten, ettei työvoiman määrä kesällä yleensä ylittäisi talvikauden työvoimaa. Kontulan kalliosuojan valmistumiselle päätettiin maistraatilta anoa lykkäystä 31.12.1973 saakka (16.2. 458 §).

Asiamiestoimistoa kehoitettiin ryhtymään oikeudenkäyntiin Runkotyö Oy:n velvoittamiseksi korvaamaan kaupungille Kanava-puiston kalliosuojan sisätöitä koskevan urakatarjouksen peruuttamisesta aiheutuneet lisäkustannukset. Korvaus olisi laskettava yhtiön tekemän ensimmäisen tarjouksen ja toiseksi halvimman Paalurakenne Oy:n tarjouksen erotuksen mukaisesti (24.8. 2271 §).

Merkittiin tiedoksi, että sisäasiainministeriö oli suostunut kaupungin anomukseen saada käyttää Kyläsaaren rakennettavan kaupungin vesiensuojelu- ja tielaboration väestönsuojana Kyläsaaren jätteenpolttolaitoksen yhteyteen rakennettavaa väestönsuojaa (31.8. 2344 §, 12.10. 2811 §).

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä seu-

raavien kalliosuojien piirustukset: Arkkitehti-toimisto K. R. Lindgrenin laatimat, 5.11.1969 päivätyt Kyläsaaren laitosten väestönsuojan pääpiirustukset n:o 1—4. Rakentamiseen liittyvät louhintatyöt saatiin aloittaa välittömästi (19.1. 172 §); talorakennusosaston laatimat Myllypuron osa-alueen yhteisväestönsuojan 6.5.1970 päivätyt muutospirustukset n:o 1—5 (22.6. 1848 §); väestönsuojelulautakunnan laadittamat Kustaankartanon kalliosuojan muutos- ja sisustuspiirustukset n:o 1—3/27.8.1970 (9.11. 3090 §).

Kaupunginhallitus oikeutti Helsingin Nuorten Puolesta -nimisen yhdistyksen käyttämään Pengerpuiston kalliosuojaa nuorisotoimintaan väestönsuojelulautakunnan määräämillä ehdoilla sekä hyväksyi yhdistyksen 20.10.1969 ja 2.1.1970 päivätyt ko. suojan muutospirustukset sillä ehdolla, että yhdistys hankkii suojassa tarvitsemiinsa rakenteisiin ao. viranomaisten luvat sekä esittää vuosittain nuorisotyölautakunnan hyväksymän tilityksen suojasta saatujen tulojen käytöstä nuorison hyväksi (26.1. 248 §).

Valtiolliset vaalit. Yleisjaosto oikeutti kaupunginkanslian sopimaan Helsingin vaalipiirin keskuslautakunnan sekä huoltoviraston, hankintatoimiston, tietojenkäsittelykeskuksen ja elintarvikekeskuksen kanssa Kallion

virastotalosta kansanedustajien vaalien tulolaskentaa ym. varten keskuslautakunnan käyttöön annettavista huonetiloista ja välineistä. Kiinteistöviraston talo-osastoa kehoitettiin perimään keskuslautakunnalta korvauksena sille luovutettavista tiloista voimassa olevaa tilitysvuokraa vastaava korvaus, mihin sisältyy myös korvaus siivouksesta ja valaistuksesta. Hankintatoimistoa kehoitettiin perimään korvaus keskuslautakunnalle luovutetuista lasku- ja muista konttorikoneista sekä erikseen asennetuista puhelimista (yjsto 14.1. 5074 §).

Muuttaen v. 1969 tekemäänsä päätöstä kaupunginhallitus päätti vahvistaa v. 1970 toimitettavien kansanedustajien vaalien valvonta- ja vartiointitehtäviä äänestyshuoneistoissa suorittaville poliisimiehille maksettavan palkkion suuruudeksi 7.27 mk/t, mikäli tehtävä suoritetaan asianomaisen säännöllisen palvelusvuoron ulkopuolella (9.3. 691 §).

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle ja sihteerille myönnettiin vastaavasti 5 000 mk:n ja 7 000 mk:n suuruinen palkkio (yjsto 29.4. 5978, 5979 §).

Kansanedustajien vaalien valmistelutöistä aiheutuneet palkat, palkkiot ym. menot, yht. 366 689 mk, päätettiin suorittaa ao. määrärahoista.

3. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Terveydenhoitoasetuksen täydentäminen. Terveydenhoitolautakunnan ilmoituksen mukaan lähetetään terveydenhoitovirastoon usein valituksia kivenmurskaus-, räjäytys- ja louhintatöiden aiheuttamista pöly- ja meluhaitoista. Eräissä tapauksissa on näistä syistä aiheutunut myös terveydellisiä haittoja. Terveydenhoitolain 26 §:n 2 mom:n mukaan asetuksella erikseen määrättävä tehdas

ym., jollaisesta katsotaan voivan aiheutua terveydellistä haittaa ympäristölle, saadaan sijoittaa vain sellaiseen paikkaan, jonka terveydenhoitolautakunta on hyväksynyt, mikäli sijoituspaikka ei ole asema- tai rakennuskaavassa varattu. Terveydenhoitoasetuksen 17 §:ssä on lueteltu em. lain 26 §:ssä tarkoitettuja laitoksia, mutta siinä ei ole nimenomaan mainittu kivenmurskaamoja ja -louhimoa, joten luvanhakuvollisuus ei ole ollut selvä tällaisen laitoksen perustajalle eikä rakennusvalvontaviranomaisille. Kau-